

*І. А. Сазонець,
д. е. н., професор, директор науково-дослідного інституту,
ВНПЗ "Дніпровський гуманітарний університет"
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8032-3675>
О. І. Ханіна,
к. мед. н., докторант кафедри публічного управління та землеустрою,
Класичний приватний університет
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-8738-0805>*

DOI: 10.32702/2306-6814.2024.1.103

ФОРМИ МЕДИЧНОГО ВОЛОНТЕРСТВА ТА НАПРЯМКИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У МЕДИЧНІЙ СФЕРІ

*I. Sazonets,
Doctor of Economic Sciences, Professor, Director of the Research Institute,
Dnieper Humanities University
O. Khanina,
PhD in Medical Sciences, Doctoral student of the Department of Public
Administration and Land Management, Classical private university*

ESTABLISHMENT AND COMPONENTS OF STATE REGULATION OF VOLUNTEER ACTIVITIES IN UKRAINE

Запропоновано форми медичного волонтерства, зокрема: банк часу, мікрроволонтерство, послуги, що орієнтовані на рівних, соціальні кооперативи. Визначено функції медичного волонтерства, зокрема, такі як: соціальна інклюзія, невідкладна лікарняна допомога, психічне здоров'я, паліативна допомога, догляд вдома, будинки для людей похилого віку, діяльність в громадах.

В статті визначено чинники медичного волонтерства, до яких відносяться: покращення досвіду догляду та підтримки, зміцнення зв'язків між відповідними соціальними службами та громадами, покращення громадського здоров'я та зменшення нерівності у доступі до програм збереження та поліпшення здоров'я, підтримка процесу надання комплексної допомоги, розподіл особистого бюджету, кількісна оцінка цінності медичного волонтерства.

Доведено, що волонтери роблять внесок у надання медичної та соціальної допомоги та допомагають людям у їхніх проблемах зі здоров'ям.

Запропоновано форми медичного волонтерства, зокрема: банк часу, мікрроволонтерство, послуги, що орієнтовані на рівних, соціальні кооперативи. Визначено функції медичного волонтерства, зокрема, такі як: соціальна інклюзія, невідкладна лікарняна допомога, психічне здоров'я, паліативна допомога, догляд вдома, будинки для людей похилого віку, діяльність в громадах.

В статті визначено чинники медичного волонтерства, до яких відносяться: покращення досвіду догляду та підтримки, зміцнення зв'язків між відповідними соціальними службами та громадами, покращення громадського здоров'я та зменшення нерівності у доступі до програм збереження та поліпшення здоров'я, підтримка процесу надання комплексної допомоги, розподіл особистого бюджету, кількісна оцінка цінності медичного волонтерства.

Доведено, що волонтери роблять внесок у надання медичної та соціальної допомоги та допомагають людям у їхніх проблемах зі здоров'ям.

Визначено, що волонтери роблять внесок у надання медичної та соціальної допомоги та допомагають людям у їхніх проблемах зі здоров'ям. Однак існує брак даних на національному чи місцевому рівнях щодо точних кількостей волонтерів у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги. Це залишається однією із найбільших проблеми державного управління волонтерством.

До напрямків державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері ми можемо віднести наступні: вдосконалення системи відносин між органами державного управління та місцевими громадами; формування державою інституційної моделі функціонування волонтерства; взаємодія державних органів з волонтерами в умовах зменшення державного фінансування; забезпечення державою розвитку волонтерської діяльності; стимулювання державою приватного сектора до співпраці з волонтерами; активізація діяльності місцевої влади; розвиток державою волонтерства як елемента соціального партнерства; підтримка державою системи волонтерства в лікарнях; участь державних службовців у волонтерській діяльності.

Forms of medical volunteering are offered, in particular: time bank, microvolunteering, peer-oriented services, social cooperatives. The functions of medical volunteering are defined, in particular, such as: social inclusion, emergency hospital care, mental health, palliative care, care at home, homes for the elderly, activities in communities. Volunteers play a crucial and often underappreciated role not only in healthcare but also in social care.

The article identifies the factors of medical volunteerism, which include: improving the experience of care and support, strengthening the ties between relevant social services and communities, improving public health and reducing inequality in access to health maintenance and improvement programs, supporting the process of providing comprehensive assistance, distribution of personal budget, quantitative assessment of the value of medical volunteering.

Volunteers are proven to contribute to the provision of medical and social care and help people with their health problems.

Volunteers have been identified as contributing to the provision of medical and social care and helping people with their health problems. However, there is a lack of data at national or local level on the exact number of volunteers in health and social care. This remains one of the biggest problems of state management of volunteering.

Among the directions of state regulation of volunteer activity in the medical field, we can include the following: improvement of the system of relations between state administration bodies and local communities; formation by the state of the institutional model of the functioning of volunteering; interaction of state bodies with volunteers in conditions of reduced state funding; ensuring the development of volunteer activities by the state; stimulation by the state of the private sector to cooperate with volunteers; intensification of local government activities; development of volunteering by the state as an element of social partnership; state support of the volunteering system in hospitals; participation of civil servants in volunteer activities.

*Ключові слова: медичне волонтерство, форми, напрямки, державне регулювання, функції.
Key words: medical volunteering, forms, directions, state regulation, functions.*

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Медичне волонтерство як об'єкт державного управління є універсальним явищем, яке впливає на значну кількість сфер суспільно-економічного життя в країні. Волонтери відіграють вирішальну та часто недооцінену роль не тільки у сфері охорони здоро-

в'я, але й у сфері соціальної допомоги. Завдяки зусиллям цієї неоплачуваної групи працівників можна побачити покращання показників здоров'я громади та підвищення ефективності системи охорони здоров'я та соціальної допомоги. Особливо актуально питання вдосконалення державного регулювання медичним

Таблиця 1. Функції медичного волонтерства у окремих сферах медицини та соціальної допомоги

Сфера діяльності медичних волонтерів	Функції медичних волонтерів
Соціальна інклюзія	Соціальна підтримка незахищених верств населення; встановлення вказівників та покращення доступу до послуг; навчання; роз'яснювальна робота; переклад; забезпечення адаптації до існування в громаді; навчання пацієнтів щодо зміни способу життя; збір коштів
Невідкладна лікарняна допомога	Допомога з прийомом їжі; приятелювання; доставка припасів до дежурного персоналу; збирання відгуків пацієнтів; «швидка допомога»; канцелярське забезпечення; зустріч та супроводження по лікарні
Психічне здоров'я	Підтримка рівних; дружні відносини; робота в реабілітаційних центрах (дроп-ін центри), робота в групах лікувальної фізкультури
Паліативна допомога	Консультування у зв'язку з втратою; надання емоційної підтримки родинам; підтримка в групі; навчання інших волонтерів
Догляд вдома	Відвідування людей похилого віку поза будинками опіки та спілкування з ними для зменшення ізоляції; супровід вразливих пацієнтів; послуги підтримки опікунів, транспортні послуги, побутові послуги
Будинки для людей похилого віку	Побутові послуги; забезпечення заходів, які покращують самопочуття; компаньйони; надання розваг
Діяльність в громадах	Посилення соціальної згуртованості, зменшення антисоціальної поведінки серед молоді та надання можливостей для набуття досвіду, що потім може призвести до працевлаштування

волонтерством постало в часи збройного конфлікту в Україні.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Кількість наукових публікацій в сфері державного регулювання медичного волонтерства не є значною. В процесі підготовки даної статті ми спиралися на власні авторські напрацювання тематики державного управління волонтерською діяльністю [1—5], а також на праці таких авторів як Тохтарьова І.М. "Волонтерський рух в Україні: шляхи до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин"[8], Азьмук Н. А. "Волонтерська діяльність як траєкторія реалізації трудового потенціалу в Україні"[9], Горінов П, Драпушко Р. "Волонтерська діяльність в Україні: соціально-правове дослідження: монографія"[10]. Вказані автори висвітлювали актуальні питання розвитку волонтерської діяльності в Україні, але сучасне суспільне життя в Україні потребує сконцентрувати увагу вчених на проблемних питаннях саме медичного волонтерства.

МЕТА ДОСЛІДЖЕННЯ

На основі аналізу світового досвіду організації медичного волонтерства та імплементації цього досвіду в Україні нами зроблено спробу проаналізувати форми медичного волонтерства та визначити найбільш важливі напрямки державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері. Досягнення мети дослідження потребувало аналізу практичного досвіду діяльності медичних волонтерів та систематизації функцій, яке виконує медичне волонтерство в сучасному суспільстві.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ

На основі систематизації матеріалів [1—5], нами визначено, що медичні волонтери надають допомогу представникам медичних установ та органів соціального захисту у наступних сферах їх діяльності:

покращення досвіду спілкування та догляду за пацієнтами у лікарнях та інших місцях;

побудова більш тісних відносин між службами органів соціального захисту та представниками місцевих громад;

подолання нерівності у здоров'ї та зміцнення здоров'я у певних ризикових групах населення;

підтримка комплексного догляду за літніми людьми та людьми з багатьма соціальними та медичними потребами.

Волонтери вже відіграють важливу роль у досягненні цих та інших цілей. Тим не менш, ми вважаємо, що потенціал волонтерства ще далеко не реалізований. Охорона здоров'я та соціальна допомога змінюються внаслідок технологічних інновацій, демографічних змін. Волонтерство може відіграти значну роль у створенні більш сталого підходу до охорони здоров'я та соціальної допомоги з новим суспільним договором між громадянами та державними службами.

У секторі охорони здоров'я та соціальної допомоги неоплачувані волонтери відіграють значну роль та роблячи внесок у роботу широкого кола організацій. Багато в чому, волонтери роблять внесок у надання медичної та соціальної допомоги та допомагають людям у їхніх проблемах зі здоров'ям. Однак існує брак даних на національному чи місцевому рівнях щодо точних кількості волонтерів у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги. Це залишається однією із найбільших проблеми державного управління волонтерством. Навіть окремі лікарні не завжди точно знають, скільки волонтерів вони залучають. Кількість волонтерів, що приймають участь у організації роботи громадських організацій у сфері охорони здоров'я та соціальної сфері, сектор догляду так само невизначений. Основні функції медичного волонтерства у окремих сферах медицини та соціальної допомоги представлено в таблиці 1.

Проаналізувавши практичні переваги медичного волонтерства необхідно перейти до узагальнення його цінності для суспільства та держави в цілому. Цінність медичного волонтерства для суспільства вдосконалення державної системи охорони здоров'я визначається наступними чинниками:

покращення досвіду догляду та підтримки. За межами лікарні волонтери можуть проводити час з пацієнтами, хворими, зустрічатися з професіоналами, щоб вони відчували підтримку. Це особливо цінний аспект діяльності для людей із довгостроковими захворюваннями, обмеженими можливостями чи психічними розладами, які значною мірою залежать від послуг і часто отримують велику користь від певної підтримки. Волонтери відвідують немічних літніх людей у своїх домівках і пропонують привести їх до кабінетів лікарів загальної практики, бібліотек, благодійних магазинах та інших місць. Окремим напрямом є надання практичної підтримки людям щодо використання слухових апаратів та людям з поганим зором;

зміцнення зв'язків між відповідними соціальними службами та громадами. Без цих зв'язків державні установи та організації ризикують бути відключеними від спільнот, яким вони служать, знижуючи ефективність спільної взаємодії. За деяких обставин публічні послуги повністю залежать від очолюваних волонтерами груп і їхнього охоплення серед населення. Наприклад, плани реагування на надзвичайні ситуації часто містять в собі співпрацю з громадськими групами, волонтерами та використання соціальних мереж для мобілізації місцевого населення. Міцні стосунки з громадами необхідні для підтримки рішень щодо дизайну та планування послуг, за участі волонтерів. Які відіграють важливу роль у розробці послуг та краще реагують на потреби пацієнтів;

покращення громадського здоров'я та зменшення нерівності у доступі до програм збереження та поліпшення здоров'я. Ключова частина цієї роботи часто передбачає двомовну адвокацію з пацієнтами, особами, які за ними доглядають, і персоналом. Волонтери також можуть допомогти зменшити нерівність у доступі до медичних послуг. Волонтери також підтримують первинну медичну допомогу від постачальника послуг для визначення розумних коригувань, розвитку навичок персоналу шляхом підвищення обізнаності через семінари, а також забезпечення постійного зворотного зв'язку і надання поради через консультативну групу. Багато з волонтерів є людьми, які самі мають проблеми зі здоров'ям;

підтримка процесу надання комплексної допомоги. Волонтери можуть відігравати важливу роль у об'єднанні послуг, що надаються різними постачальниками, координуючи свою діяльність навколо пацієнта або користувача послуг і підтримуючи безперервність догляду. Знову ж таки, це має особливу цінність для тих пацієнтів, які мають кілька довгострокових захворювань та складні комбінації потреб психічного та фізичного здоров'я. Уміючи працювати гнучко та в інтенсивних часових обмеженнях, волонтери мають хороші можливості працювати не дивлячись на адміністративні обмеження та враховувати різноманітні потреби людини. Волонтери наприклад, які працюють у Червоному

Хресті, зазвичай беруть участь у підтримці людей, які переживають поєднання фізичних захворювань, слабкого психічного здоров'я, соціальної ізоляції та фінансових труднощів. Волонтери надають пряму підтримку, а також координують підтримку інших установ, наприклад, попередивши державних службовців про фінансові проблеми пацієнта, повідомляючи лікарів загальної практики про занепокоєння щодо здоров'я або дієти, здійснюють запис на прийом до медичних працівників та персоналу органів соціальної допомоги. Волонтери, які працюють у благодійних організаціях, пропонують різні форми підтримки сліпоглухонімих з акцентом на підключення послуг, що надаються державною системою охорони здоров'я та установами соціального захисту та піклування. Ці послуги забезпечують волонтери, які часто самі є сліпоглухими. Ці люди знають про всі доступні їм послуги та допомагають клієнтам визначити, як вони мають задовільнити потреби, які потрапляють у розрив між часом надання послуг;

розподіл особистого бюджету. Особистий бюджет може бути ключовим інструментом для інтеграції догляду за людьми та їх сім'ями. Медичні волонтери допомагають інвалідам якнайкраще використовувати їхні особисті бюджети та підтримувати їх у виборі медичних процедур, системи за їх доглядом. Організації спеціально набирають волонтерів, які мають досвід використання аналогічних платежів та досвід фінансового забезпечення лікування. Це можуть бути не тільки хворі люди, але й члени їх сімей, які забезпечували проведення фінансових процедур лікування.

кількісна оцінка цінності медичного волонтерства. Враховуючи широкий спектр переваг, описаних вище, існує значний інтерес до оцінки фінансової цінності волонтерства в сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги. Визначення фінансової вартості роботи, яку виконують волонтери, сповнена як практичних, так і концептуальних труднощів, але ряд організацій в інших країнах зробили це. Наприклад, Інститут Volunteering Research розрахував віддачу від інвестицій у невеликій вибірці організацій Національної системи охорони здоров'я Великобританії. Їх розрахунки показали, що:

фінансова цінність волонтерства в лікарні в середньому становила близько ?700 000 на рік для трастів, 500 000 фунтів стерлінгів на рік у фонди психічного здоров'я та 250 000 фунтів стерлінгів на рік для первинних доглядів;

кожна інвестиція в 1 фунт стерлінгів у волонтерську програму давала середній прибуток у розмірі від 3,38 фунтів стерлінгів до 10,46 фунтів стерлінгів, причому ці доходи розподіляються між організацією, користувачам послуг, волонтерам і місцевою громадою.

Схожі цифри були отримані Фондом нової економіки (NEF), який оцінив фінансову віддачу від інвестицій у волонтерські профілактичні послуги, які надає Британський Червоний Хрест, з точки зору уникнення витрат державного сектора. NEF підрахував, що заощаджені гроші зазвичай були принаймні в 3,5 рази більші ніж вартість наданих послуг;

інноваційні форми медичної волонтерської діяльності. Інноваційною формою організації медичного волонтерства є банк часу.

1. Банк часу — підхід, заснований на такому активі як вільний час. Члени спільноти або державні відповідні служби підтримують один одного безпосередньо. Учасники роблять внесок відповідно до своїх особливостей навичок, обміну неоплачуваною працею в погодинних одиницях і отримання кредитів часу. У Великобританії існує понад 250 визнаних банків часу, у тому числі понад 50, які мають особливу важливість для здоров'я, психічного здоров'я або соціальної допомоги [6].

2. Мікрроволонтерство — можливості волонтерства у задіянні до волонтерства людей, які не можуть взяти на себе зобов'язання на значні періоди безперервного часу. Наприклад, були розроблені програми для смартфонів, щоб дозволити людям допомагати бібліотекам у США, щоб у вільний час перебирати свої архіви зображень і відео [7].

3. Послуги, орієнтовані на рівних: надаються людьми з певною проблемою здоров'я, щоб допомогти їм з подібними проблемами. Вони часто приймають форму обміну інформацією або практичної, емоційної чи соціальної підтримки. Ця інновація широко використовується в психіатричній та інших сферах в тому числі для категорій хворих на діабет, інсульт, рак і ВІЛ.

4. Соціальні кооперативи. Членами таких кооперативів є оплачувані працівники, волонтери та користувачі послуг з рівним правом голосу при прийнятті ключових рішень. Особливо ця форма надання послуг поширена в Італії, але також використовувався у Великобританії та інших країнах.

Спираючись на поданий матеріал, можна визначити розподіл функцій між представниками медичної системи, служб соціальної допомоги та волонтерськими організаціями. Різноманітність волонтерських програм означає відсутність єдиного набору вказівок, що можуть бути універсально застосовні в цьому сенсі, однак, на нашу думку, з метою раціонального поділу повноважень в сфері надання медичної допомоги, державі необхідно проводити наступні заходи:

будувати зв'язки між волонтерами та професіональними лікарями, а також між волонтерами і представниками органів державної влади, що уповноважені виконувати функції соціального забезпечення;

визначити, як волонтери можуть додати додатковий ефект для збереження здоров'я та догляду за пацієнтом і визначити, яких саме волонтерів потрібно завербовувати та з якими волонтерськими організаціями налагодити співпрацю;

чітко визначити межі між волонтерськими та професійними ролями фахівців системи охорони здоров'я та органів соціального захисту та включити волонтерів у співпрацю;

забезпечити достатнє фінансування з боку держави для координації та управління волонтерськими програмами;

залучати волонтерів до прийняття управлінських рішень, координувати діяльність органів державного управління та місцевого самоврядування з волонтерськими штабами, представництвами міжнародних організацій та неурядових громадських організацій;

запровадити систему вимірювання результатів волонтерської діяльності, підводити підсумки діяльності волонтерських організацій на державному та регіональному рівні, започаткувати офіційну державну звітність

з волонтерської діяльності, забезпечувати якість послуг, які надають волонтери.

Розподіл повноважень між державною системою охорони здоров'я та волонтерами потребою постійного коригування і запровадження більш широких поглядів на взаємодію держави та волонтерської спільноти. Фундаментом відносин між органами державного управління, місцевого самоврядування є запропоновані напрямки їх взаємодії в системі охорони здоров'я. До таких напрямків державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері ми можемо віднести наступні:

вдосконалення системи відносин між органами державного управління та місцевими громадами. Лікарні та інші постачальники сприймають створення можливостей для волонтерства як суттєву частину їхніх стосунків із громадами, яким вони служать, а також як засоби покращення досвіду пацієнтів та зміцнення громадського здоров'я. Вагомим елементом волонтерської діяльності є підвищення якості догляду, а не зменшення витрат. Створюється доброзичесне середовище, у якому волонтерство допомагає службам розвиватися більш міцні зв'язки з громадою, а також підвищувати згуртованість громади в цілому. Це сприяє тому, що більше людей бажають стати волонтерами. Люди сприймають волонтерство як основну частину "духу" охорони здоров'я та соціальної допомоги. Сучасна культура громадського та непрофесійного лідерства розвивається, а її прихильники на всіх рівнях надають послуги різного характеру;

формування державою інституційної моделі функціонування волонтерства. Чітке формулювання унікальних сильних сторін волонтерів допомагає державним управлінням зрозуміти, який внесок можуть зробити волонтери та чим це відрізняється від діяльності оплачуваних працівників. Такий аналіз відповідних державних служб зменшує ризик — реальний і уявний — неналежного використання волонтерів. Волонтерство розглядається як високоцінна діяльність із високим статусом і визначається невід'ємною частиною підходу до покращення здоров'я населення, що базується на таких нематеріальних активах. Волонтери працюють у різноманітних спільнотах, щоб надавати підтримку окремим людям із проблеми зі здоров'ям і зміцнення здоров'я серед населення в цілому. Лікарні шукають шляхи, за допомогою яких волонтери можуть допомогти пацієнтам у громаді. Державні органи в цілому будують інституційну модель волонтерства. Волонтери діють як провідники інформації та підтримки пацієнтів між первинною, громадською та вторинною медичною допомогою, активізують зусилля щодо інтеграції послуг навколо пацієнта. Нові форми співпраці держави та волонтерських організацій, створення інституційної моделі функціонування волонтерства, призводять до зменшення госпіталізація та формування нових резервів системи охорони здоров'я;

взаємодія державних органів з волонтерами в умовах зменшення державного фінансування. Усвідомлення подальшого фінансового тиску в державному секторі спонукає все більше представників державних служб до звернення за допомогою до волонтерських організацій. Це продовжується навіть після того, як ситуація з фінансуванням покращується, оскільки фор-

мується нова культура участі громадян у наданні державних послуг. Зняти тиск на бюджет допомагають волонтери, що дозволяє державним працівникам зосередитися на тих завданнях, які вони найкраще виконують. Це призводить до підвищення продуктивності. Як спосіб використовується волонтерство і збільшення соціального капіталу, як буфер проти економічних і соціальних потрясінь в межах окремих спільнот;

забезпечення державою розвитку волонтерської діяльності. Сильний волонтерський сектор діє як джерело інновацій і є ключовим постачальником профілактичних, реабілітаційних послуг та самообслуговування хворих. Роль малих волонтерських організацій на низовому рівні визнана державою, яка створює умови для їх синергетичної співпраці як єдиної асоціативної структури. Роль волонтерів у системі охорони здоров'я зберігається та розширюється за допомогою інвестування волонтерських організацій, навчання та підтримки волонтерів;

стимулювання державою приватного сектора до співпраці з волонтерами. Постачальники послуг із приватного сектору медицини та інших сфер, визнають важливість побудови тісних відносин із громадами, в яких вони працюють, і розглядають співпрацю з волонтерами як частину їхніх соціальних обов'язків. Деякі приватні організації вирішують зробити це через партнерство з громадськими організаціями, в яких останні є рівноправними та цінними партнерами. Існують можливості для членів громади брати участь в управлінні діяльністю приватних компаній. Держава повинна створювати дорадчі органи, спілки асоціації, в яких приватні компанії будуть поєднувати свої зусилля в сфері охорони здоров'я з волонтерськими організаціями та представниками громадськості;

активізація діяльності місцевої влади. Нові зв'язки між Міністерством охорони здоров'я та місцевою владою ведуть до поєднання зусиль в спільному формуванні системи громадського здоров'я разом з місцевими громадами, де важливу роль відіграють волонтери. Відповідні органи управління місцевої влади керують цими змінами в управлінні здоров'ям, спираючись на досвід місцевих активістів. Волонтерські організації на співпраці з органами місцевого самоврядування успішно залучають набагато більше членів спільноти, ніж це було раніше, і використовують цей досвід, щоб впливати на розвиток планування та процеси надання послуг;

розвиток державою волонтерства як елемента соціального партнерства. Соціальна значущість волонтерства вбудована в процеси надання медичних послуг державою в усій системі охорони здоров'я та соціального забезпечення і має важливі пріоритети під час прийняття рішень. Місцеві та державні органи влади інвестують у волонтерство як у засіб створення соціальної цінності та покращення результатів лікування пацієнтів, а також розглядають роботу волонтерів в громаді, як засіб покращити громадське здоров'я, допомогти місцевим жителям підтримувати здоров'я. Статистичні дані про масштаби, масштаби та цінність волонтерства у сфері охорони здоров'я та соціальній сфері медичному обслуговуванні рік від року становляться все краще, і органи влади використовують цю інформацію для прийняття рішень в соціальній сфері;

підтримка державою системи волонтерства в лікарнях. В системі лікарняних установ використовується стратегічний підхід до запровадження волонтерства. При цьому постачальники враховують роль волонтерів у своїх процесах планування робочої сили. Лікарні систематично складають перспективні плани співпраці з волонтерами, активно набирають людей, які виконують визначені ролі, і забезпечать відповідну підтримку та навчання. Організації роблять своїм завданням відзначати внески волонтерів і знаходити інноваційні способи зробити це. Волонтерів все частіше сприймають як частину команди та надійне джерело підтримки професіоналам. Роль держави в цьому напрямі співпраці з волонтерами зводиться до координації планів медичних установ щодо співпраці з волонтерами, залучення волонтерських, міжнародних організацій до роботи з медичними закладами в регіоні;

участь державних службовців у волонтерській діяльності. Коло людей, залучених до волонтерської діяльності у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги, стає ширшим, перелік волонтерських організацій також розширюється. У волонтерстві можуть приймати участь люди будь-якого віку, включаючи молодь, літніх людей, працюючих дорослих. Серед таких дорослих можуть бути і особи, що працюють на державній службі та в органах місцевого самоврядування. Постачальники медичних та соціальних послуг зазвичай використовують нові технології та мікрроволонтерство, щоб дозволити людям робити внесок у спосіб, який не потребує значних постійних зобов'язань за часом. Такі форми волонтерства підходять для державних службовців, вільний час яких є дуже обмеженим. Крім того, між освітою та охороною здоров'я встановлюються міцні зв'язки шляхом залучення студентства та співробітників університетів до волонтерської діяльності. У волонтерстві достатньо ефективно проявили себе як співробітники та студенти приватних університетів, та к і державних навчальних закладів.

ВИСНОВКИ

Волонтери роблять внесок у надання медичної та соціальної допомоги та допомагають людям у їхніх проблемах зі здоров'ям. Однак існує брак даних на національному чи місцевому рівнях щодо точних кількості волонтерів у сфері охорони здоров'я та соціальної допомоги. Це залишається однією із найбільших проблеми державного управління волонтерством. До напрямків державного регулювання волонтерської діяльності у медичній сфері ми можемо віднести наступні: вдосконалення системи відносин між органами державного управління та місцевими громадами; формування державою інституційної моделі функціонування волонтерства; взаємодія державних органів з волонтерами в умовах зменшення державного фінансування; забезпечення державою розвитку волонтерської діяльності; стимулювання державою приватного сектора до співпраці з волонтерами; активізація діяльності місцевої влади; розвиток державою волонтерства як елемента соціального партнерства; підтримка державою системи волонтерства в лікарнях; участь державних службовців у волонтерській діяльності.

Література:

1. Igor Sazonets, Oleh Vivsyannyk, Olena Babiak, Olena Khanina, Petro Fesianov. (2023). Institutional tools for the development of volunteering. Revista Conhecimento & Diversidade. v. 15 n. 37. (Web of Science).

2. Тесленко Т.В., Сазонець І.Л. Феномен волонтерства в Україні та вплив на його розвиток міжнародних організацій. Теоретико-прикладні аспекти розвитку індустрії гостинності, туризму, виробництва в умовах міжнародної економічної інтеграції. матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, 20 трав. 2021 р. Дніпро: ДГУ, 2021. С. 63—66.

3. Ханіна О.І. Становлення та складові державного регулювання волонтерської діяльності в Україні Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 24. С. 188—194.

4. Ханіна О.І. Принципи та систематизація волонтерства і його вплив на функціонування держави в умовах воєнного стану. Інвестиції: практика та досвід. 2023. № 23. С. 138—144.

5. Ханіна О.І. Визначення мотивів волонтерської діяльності та необхідність її інституційного оформлення. Державне управління: удосконалення та розвиток. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2665/2701> (дата звернення: 23. 12. 2023 р.).

6. Банк часу у волонтерстві. URL: www.timebanking.org (дата звернення: 10.06.2023 р.).

7. Програми для мікрволонтерства. URL: <http://helpfromhome.org> (дата звернення: 10.06.2023 р.).

8. Тохтарова І.М. Волонтерський рух в Україні: шляхи до розвитку громадянського суспільства як сфери соціальних відносин. Теорія і практика державного управління і місцевого самоврядування. 2014. № 2. С. 156—161.

9. Азьмук Н. А. Волонтерська діяльність як траєкторія реалізації трудового потенціалу в Україні. Ефективна економіка. 2019. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7216> (дата звернення: 23.09.2023).

10. Горінов П, Драпушко Р. Волонтерська діяльність в Україні: соціально-правове дослідження: монографія Київ: Державний інститут сімейної та молодіжної політики, 2022. 240 с.

References:

1. Sazonets, I. Vivsyannyk, O. Babiak, O. Khanina, O. and Fesianov, P. (2023), "Institutional tools for the development of volunteering", Revista Conhecimento & Diversidade, vol. 15, no. 37.

2. Teslenko, T.V. and Sazonets', I.L. (2021), "The phenomenon of volunteering in Ukraine and its influence on the development of international organizations", Teoretyko-prykladni aspekty rozvytku industrii hostynosti, turyzmu, vyrobnytstva v umovakh mizhnarodnoi ekonomichnoi intehtatsii. materialy Mizhnarodnoi naukovopraktychnoi konferentsii [Theoretical and applied aspects of the development of the hospitality industry, tourism, production in the conditions of international economic integration. Materials of the International Scientific and Practical Conference], DHU, Dnipro, Ukraine, pp. 63—66.

3. Khanina O.I. Stanovlennia ta skladovi derzhavnoho rehuliuвання volonters'koi diial'nosti v Ukraini Investysii: praktyka ta dosvid. 2023. № 24. S. 188—194.

4. Khanina, O.I. (2023), "The principles and systematisation of volunteering and its impact on the functioning of the state under the conditions of marital state", Investysii: praktyka ta dosvid, vol. 23, pp. 138—144.

5. Khanina, O.I. (2023), "Determining the motives of volunteer activity and the need for its institutional formation", Derzhavne upravlinnia: udoskonalennia ta rozvytok, vol. 12, available at: <https://www.nayka.com.ua/index.php/dy/article/view/2665/2701> (Accessed 23. 12. 2023).

6. Timebanking (2023), available at: www.timebanking.org (Accessed 10.06.2023).

7. Programs for microvolunteering (2023), available at: <http://helpfromhome.org> (Accessed 10.06.2023).

8. Tokhtarova I.M. (2014). "Volunteer movement in Ukraine: The way to development of civil society as a sphere of social relations", Teoriia ta praktyka derzhavnoho upravlinnia i mistsevoho samovriaduvannia, Vol. 2, pp. 156—161.

9. Azmuk, N. A. (2019), "Labor volunteering as a trajectory for labor potential in Ukraine", Efektyvna ekonomika, vol. 8, available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7216> (Accessed 23.09.2023).

10. Horinov, P. and Drapushko, R. (2022), Volonters'ka diial'nist' v Ukraini: sotsial'no-pravove doslidzhennia [Volunteer activity in Ukraine: socio-legal study], Derzhavnyi instytut simejnoi ta molodizhnoi polityky, Kyiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 24.12.2023 р.

<https://nayka.com.ua>

Електронне фахове видання

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ
удосконалення та розвиток

Виходить 12 разів на рік

включено до переліку наукових фахових видань України
з питань **ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ**
(Категорія «Б»)

Наказ Міністерства освіти і науки України
від 28.12.2019 №1643

Спеціальність 281

e-mail: economy_2008@ukr.net

viber: +38 050 3820663